

महाराष्ट्र सहकार विकास महामंडळ (MCDC)
यांना नोडल एजन्सी म्हणून नियुक्त करणेबाबत..

महाराष्ट्र शासन
सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग
शासन निर्णय क्र. संकिर्ण-०९२४/प्र.क्र.२२५/१८-स,
मादाम कामा रोड, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई- ४०० ०३२.
दिनांक :- १५ ऑक्टोबर, २०२४

संदर्भ:- मा. मंत्री (गृह व सहकारीता) , भारत सरकार यांचे पत्र क्र. अर्थ शा.प.स.-R-
११०१६/१२५/२०२२-I&P (Pt), दिनांक २० ऑगस्ट, २०२४.

प्रस्तावना :-

देशामध्ये उत्पादीत होणारी सेंद्रीय (Organic) उत्पादनांची खरेदी, प्रमाणीकरण, परिक्षण, प्रक्रीया, साठवणूक या सोबतच सेंद्रीय उत्पादनांचे विपणन करण्यासाठी राष्ट्रीय स्तरावर राष्ट्रीय सहकारी सेंद्रीय (Organic) संस्था लि. {National Cooperative Organic Limited (NCOL)} या संस्थेची स्थापना करण्यात आली आहे. सद्यस्थितीत देशभरातून सुमारे ४००० संस्थांनी NCOL या संस्थेचे सभासदत्व घेतले आहे.

देशात तयार होणाऱ्या सेंद्रीय उत्पादनांना सहकारी संस्थांच्या माध्यमातून “ भारत ऑर्गॅनिक्स ” या नाममुद्रेखाली जागतिक बाजारपेठ मिळवून देण्यासाठी National Cooperative Organic Limited (NCOL) या संस्थेमार्फत आवश्यक त्या सर्व सोयी सुविधा उपलब्ध करून दिल्या जाणार असून ही सेंद्रीय उत्पादने National Cooperative Exports Limited (NCEL) या संस्थेमार्फत जागतिक बाजारपेठेत निर्यात करण्यात येणार आहेत.

राज्यामध्ये सेंद्रीय उत्पादनांची वाढ होण्यासाठी विविध योजना कार्यरत आहेत. मात्र या योजनांच्या लाभार्थ्यांना संस्थात्मक स्वरूपाची बाजारपेठ मिळत नसल्याने उत्पादक शेतकऱ्यांना मिळणाऱ्या लाभाचे प्रमाण कमी आहे. ही वस्तुस्थिती पाहता, राज्यातील सेंद्रीय शेतमाल उत्पादक शेतकऱ्यांची माहिती प्राप्त करून घेणे, सदर उत्पादनांचे प्रमाणीकरण करणे, उत्पादनांचे परिक्षण करण्यासाठी आवश्यक त्या प्रयोगशाळांची निर्मिती इ. कामकाज करण्यासाठी राज्य शासन आणि NCOL यांच्यामध्ये सुसंवाद साधण्यासाठी योग्य संस्थेस “ नोडल एजन्सी ” म्हणून नियुक्त करण्याचे निर्देश मा. सहकार मंत्री, भारत सरकार यांनी दिले आहेत.

शासन निर्णय :-

राज्यातील सेंद्रीय उत्पादनांचे प्रमाणीकरण करणे, उत्पादनांचे परिक्षण करण्यासाठी आवश्यक त्या प्रयोगशाळांची निर्मिती इ. कामकाज करण्यासाठी राज्य शासन आणि राष्ट्रीय सहकार सेंद्रीय (Organic) संस्था लि. {National Cooperative Organic Limited (NCOL)} यांच्यामध्ये समन्वय राखण्यासाठी आणि आवश्यक ते सामंजस्य करार (MoU) करण्यासाठी महाराष्ट्र सहकार विकास महामंडळ (MCDC), पुणे या संस्थेस “नोडल एजन्सी” म्हणून घोषित करण्यात येत आहे.

३. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२४१०१५१६२००२४८०२ असा आहे. हा शासन निर्णय डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने,

(संतोष पाटील)
अपर निबंधक तथा सहसचिव
महाराष्ट्र शासन

प्रत :-

- १) मा. मुख्यमंत्री यांचे अपर मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई ३२.
- २) मा. उप मुख्यमंत्री (गृह) यांचे सचिव, मंत्रालय, मुंबई-३२
- ३) मा. उप मुख्यमंत्री (नियोजन व वित्त) यांचे सचिव, मंत्रालय, मुंबई-३२
- ४) मा. मंत्री(सहकार) यांचे खाजगी सचिव
- ५) मा. मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई ३२.
- ६) मा. अपर मुख्य सचिव (सहकार व पणन), सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- ७) मा. प्रधान सचिव (कृषी), मंत्रालय, मुंबई-३२
- ८) सहकार आयुक्त व निबंधक, सहकारी संस्था, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
- ९) आयुक्त (कृषी), महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
- १०) संचालक, पणन संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
- ११) कार्यकारी संचालक, महाराष्ट्र राज्य कृषि पणन मंडळ, पुणे.
- १२) व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र सहकार विकास महामंडळ, पुणे.
- १३) निवड नस्ती १८-स कार्यासन.